

Onderwijs- en examenregeling

MASTEROPLEIDING PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen

A. Facultair deel

B. Opleidingsspecifiek deel

Studiejaar 2015-2016

Deel A: facultair deel

- 1. Algemene bepalingen**
Artikel 1.1 Toepasselijkheid regeling
Artikel 1.2 Begripsbepalingen
- 2. Vooropleiding en toelating**
Artikel 2.1 Vooropleiding
Artikel 2.2 Aanmelding en inschrijving
Artikel 2.3 Facultaire toelatingscommissie
Artikel 2.4 Toelatingsprocedure
Artikel 2.5 Weigering of beëindiging inschrijving (iudicium abeundi)
- 3. Inrichting opleiding**
Artikel 3.1 Indeling studiejaar
Artikel 3.2 Inrichting van de opleiding
- 4. Tentaminering en examinering**
Artikel 4.1 Intekening voor tentamens
Artikel 4.2 Vorm van tentaminering
Artikel 4.3 Mondelinge tentamens
Artikel 4.4 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag
Artikel 4.5 Herkansing
Artikel 4.6 Cijfers
Artikel 4.7 Vrijstelling
Artikel 4.8 Geldigheidsduur resultaten
Artikel 4.9 Inzagerecht
Artikel 4.10 Nabespreking
Artikel 4.11 Masterexamen
Artikel 4.12 Getuigschrift en verklaring
Artikel 4.13 Fraude en plagiaat
- 5. Studiebegeleiding en studievoortgang**
Artikel 5.1 Studievoortgangsadministratie en studiebegeleiding
Artikel 5.2 Aanpassingen ten behoeve van een student met een functiebeperking
- 6. Hardheidsclausule**
Artikel 6.1 Hardheidsclausule
- 7. Overgangs- en slotbepalingen**
Artikel 7.1 Wijziging en periodieke beoordeling deel A
Artikel 7.2 Overgangsbepalingen
Artikel 7.3 Bekendmaking
Artikel 7.4 Inwerkingtreding

Deel B: opleidingsspecifiek deel

- 1. Algemene bepalingen**
Artikel 1.1 Begripsbepalingen
Artikel 1.2 Gegevens opleiding
Artikel 1.3 Instroommoment
- 2. Doelstellingen en eindtermen van de opleiding.**
Artikel 2.1 Doelstelling opleiding
Artikel 2.2 Eindtermen
- 3. Nadere toelatingseisen**
Artikel 3.1 Toelatingseisen
Artikel 3.2 Schakel-/premasterprogramma
Artikel 3.3 Beperkte opleidingscapaciteit

Artikel 3.4	Uiterste termijn aanmelding
Artikel 3.5	Taaleisen Nederlands bij Nederlandstalige masteropleidingen
Artikel 3.6	Vrij programma

4.	Opbouw van het curriculum
Artikel 4.1	Samenstelling opleiding
Artikel 4.2	Verplichte onderwijseenheden
Artikel 4.3	Praktische oefening
Artikel 4.4	Keuzeruimte
Artikel 4.5	Volgordelijkheid tentamens
Artikel 4.6	Deelname aan praktische oefening en werkgroepbijeenkomsten
Artikel 4.7	Maximale vrijstelling
Artikel 4.8	Geldigheidsduur resultaten
Artikel 4.9	Graad

5.	Overgangs- en slotbepalingen
Artikel 5.1	Wijziging en periodieke beoordeling deel B
Artikel 5.2	Overgangsbepalingen
Artikel 5.3	Bekendmaking
Artikel 5.4	Inwerkingtreding

Bijlagen

Bijlage I	Overzicht artikelen waarvan in de WHW is bepaald dat deze in de OER moeten worden opgenomen
Bijlage II	Eindtermen van de opleiding
Bijlage III	Begeleiding en beoordeling bij masterthese en stage
Bijlage IV	Toelatingseisen Masteropleiding Pedagogische wetenschappen 2015/16

Deel A: facultair deel

1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid regeling

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de masteropleidingen (hierna ook te noemen: de opleiding) die worden verzorgd aan de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen (hierna ook te noemen: de faculteit) van de Vrije Universiteit Amsterdam.
2. Deze regeling bestaat uit een facultair deel (A) en een opleidingsspecifiek deel (B). Deel A bevat algemene bepalingen en is van toepassing op het onderwijs en de examens van de masteropleidingen van de faculteit. Deel B bevat opleidingsspecifieke bepalingen. Deel A en deel B samen vormen de onderwijs- en examenregeling van de opleiding.
3. Deze regeling kan van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de gezamenlijke opleidingen en onderwijseenheden, bedoeld in artikel 7.3c WHW, die mede door de faculteit worden verzorgd.
4. Deze regeling is van toepassing op eenieder die voor de opleiding is ingeschreven, ongeacht het studiejaar waarin de student voor het eerst voor de opleiding werd ingeschreven.
5. Deel B van deze onderwijs- en examenregeling kan voor de desbetreffende opleiding aanvullende algemene bepalingen omvatten.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. EC (European Credit):	een studiepunt met een studielast van 28 uren studie;
b. examen:	het masterexamen van de opleiding;
c. fraude en plagiaat:	het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt;
d. joint degree:	een graad die een instelling verleent, samen met een of meer instellingen in binnen- of buitenland, nadat de student een studieprogramma (een opleiding, afstudeerrichting of specifiek programma binnen een opleiding) heeft doorlopen waarvoor de samenwerkende instellingen samen verantwoordelijk zijn;
e. onderdeel:	een onderwijseenheid van de opleiding in de zin van de wet;
f. periode:	een deel van een semester;
g. praktische oefening:	het deelnemen aan een practicum of andere onderwijsleeractiviteit, die gericht is op het bereiken van bepaalde (academische) vaardigheden. Voorbeelden van een praktische oefening: o het maken van een scriptie of thesis o het uitvoeren van een onderzoeksopdracht o het deelnemen aan veldwerk of een excursie o het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden o het doorlopen van een stage;
h. programma:	het totaal en de samenhang van de onderdelen, de onderwijsvormen, de contacturen, de toets- en tentamenvormen, de voorgeschreven literatuur;
i. scriptie:	een onderdeel dat bestaat uit literatuuronderzoek en/of een bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek, in alle gevallen leidend tot een schriftelijk verslag daarover;
j SAP/SLcM:	het Studenten Informatie Systeem;
k. student / hij	iedere persoon (M/V) die aan de VU studeert;
l. studiegids:	de gids van de opleiding die een nadere uitwerking van de opleidingsspecifieke bepalingen en overige opleidingspecifieke informatie bevat. De studiegids is elektronisch beschikbaar via www.vu.nl ;
m. studielast:	de studielast van de onderwijseenheid waarop een tentamen betrekking heeft, uitgedrukt in studiepunten = EC. De studielast van 1 jaar (1680 uur) is 60 studiepunten/EC;
n. studiejaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende kalenderjaar

- o. tentamen: onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student betreffende een onderdeel. De beoordeling wordt uitgedrukt in een eindcijfer. Een tentamen kan in gedeeltes worden afgenomen met behulp van één of meer deeltentamen. Een hertentamen bestrijkt altijd dezelfde materie als het tentamen;
- p. universiteit: Vrije Universiteit van Amsterdam;
- q. VU.net: intern intranet of webportaal voor studenten en medewerkers;
- r. wet: de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

2. Vooropleiding en toelating

Artikel 2.1 Vooropleiding

1. Voor de inschrijving voor een masteropleiding is een bachelorgraad vereist, behaald in het wetenschappelijk onderwijs. Aan welke eisen de bachelorgraad moet voldoen, is bepaald in Deel B.
2. Ingeval een gegadigde niet beschikt over een bachelorgraad, zoals bedoeld in het eerste lid, beoordeelt de toelatingscommissie van de opleiding de geschiktheid om tot de opleiding toegelaten te worden aan de hand van de vereisten, bepaald in Deel B.
3. Voor de inschrijving in een masteropleiding tot leraar voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs, geldt als vooropleidingseis dat aan betrokkene de mastergraad in het desbetreffende vakgebied, bedoeld in artikel 7.10a WHW, is verleend.

Artikel 2.2 Aanmelding en inschrijving

1. De uiterste datum voor aanmelding voor de masteropleiding staat vermeld in artikel 3.4 (deel B).
2. Na een tijdige aanmelding schrijft de student zich vóór 31 augustus 2015 in.

Artikel 2.3 Facultaire toelatingscommissie

Het faculteitsbestuur stelt een of meer toelatingscommissies in. Het faculteitsbestuur wijst de leden daarvan aan na overleg met de opleidingsdirecteuren en examencommissies van de desbetreffende opleidingen.

Artikel 2.4 Toelatingsprocedure

1. De toelating tot de opleiding is opgedragen aan de toelatingscommissie.
2. Met het oog op de toelating tot de opleiding stelt de toelatingscommissie een onderzoek in naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de kandidaat. In aanvulling op schriftelijke bewijzen van de gevolgde opleiding(en) kan de commissie bepaalde kennis, inzicht en vaardigheden laten toetsen door deskundigen in of buiten de universiteit. De commissie betreft bij haar onderzoek de kennis van de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd.
3. De kandidaat ontvangt een toelatingbewijs dan wel een afwijzende beslissing. Hiertegen is binnen zes weken beroep mogelijk bij het College van beroep voor de examens.

Artikel 2.5 Weigering of beëindiging inschrijving (iudicium abeundi)

1. Op grond van het bepaalde in artikel 7.42a van de wet kan het faculteitsbestuur of de examencommissie in uitzonderlijke gevallen het college van bestuur verzoeken de inschrijving van een student voor een opleiding te beëindigen dan wel te weigeren, als die student door zijn gedragingen of uitlatingen blijk heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de door hem gevolgde opleiding hem opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening.
2. Indien jegens een student vermoedens van ongeschiktheid bestaan zoals omschreven in het eerste lid, stelt de examencommissie of het faculteitsbestuur een onderzoek in, waarvan de student onverwijld op de hoogte wordt gesteld. De examencommissie of het faculteitsbestuur brengt geen advies uit dan na zorgvuldige afweging van de betrokken belangen en nadat de betrokken student in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord.

3. Inrichting opleiding

Artikel 3.1 Indeling studiejaar

1. De opleiding wordt verzorgd in een jaarindeling met twee semesters.
2. Elk semester bestaat uit drie perioden van achtereenvolgens acht, acht en vier weken.

Artikel 3.2 Inrichting van de opleiding

1. De opleiding omvat de onderwijseenheden die in Deel B van de onderwijs- en examenregeling zijn opgenomen.
2. De opleiding heeft een omvang van 60 EC.
3. Een onderwijseenheid omvat 6 EC of een veelvoud hiervan.
4. In afwijking van het derde lid kan in deel B worden bepaald dat een onderwijseenheid: 3 EC of een veelvoud daarvan omvat. Het college van bestuur kan toestemming hiertoe verlenen.
5. De opleiding bestaat uit een verplicht deel en een individuele masterscriptie/-thesis of wetenschappelijke stage en, indien van toepassing, een vakspecifiek facultatief deel, zoals nader bepaald in het opleidingsspecifieke deel.
6. Voorafgaande toestemming van de examencommissie is vereist, indien de student zijn keuzeruimte in wenst te vullen met een andere onderwijseenheid dan is bepaald in deel B.
7. Indien intekening vereist is voor deelname aan een onderwijseenheid, kan de intekening slechts plaatsvinden in de daartoe aangewezen periodes.

4. Tentaminering en examinering

Artikel 4.1 Intekening voor tentamens

1. Elke student dient zich voor het volgen van onderwijs en voor het afleggen van een tentamen in te tekenen. De intekenprocedure wordt beschreven in de studiegids of op VUnet. Indien de intekening niet of niet tijdig heeft plaatsgevonden, wordt deelname aan het tentamen geweigerd.
2. In uitzondering op het in lid 1 bepaalde geldt dat iedere student die zich op de juiste wijze heeft ingetekend voor deelname aan het onderwijs voor een bepaald vak en hiervoor is toegelaten, voor dat vak tevens is ingetekend voor de eerste tentamengelegenheid, tenzij door de opleiding een andere werkwijze is bepaald.

Artikel 4.2 Vorm van tentaminering

1. De wijze waarop en de vorm waarin een onderwijseenheid wordt afgesloten, zijn bepaald in Deel B.
2. Op verzoek van de student kan de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen. Nadere regels hieromtrent zijn, indien van toepassing, opgenomen in de Regels en Richtlijnen van de examencommissie.
3. Van een onderwijseenheid die niet meer wordt verzorgd, wordt in het studiejaar na beëindiging van dat onderwijs ten minste eenmaal de gelegenheid gegeven de (deel)tentamen(s) af te leggen en wordt voor de navolgende tijd een overgangsregeling in het opleidingsspecifieke deel opgenomen.

Artikel 4.3 Mondelinge tentamens

1. Mondeling wordt niet meer dan één student tegelijk getentamineerd, tenzij in Deel B voor de desbetreffende onderwijseenheid anders is bepaald.
2. Het mondeling afnemen van een toets is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders heeft bepaald. Een student kan een gemotiveerd verzoek indienen bij de examencommissie om af te wijken van het openbare karakter van de zitting. De examencommissie weegt het belang van de student tegen het belang van de openbare zitting af.
3. Bij het afnemen van een mondeling tentamen is een tweede examinerator aanwezig, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.

Artikel 4.4 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag

1. De examinerator stelt de uitslag van een schriftelijk tentamen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen tien werkdagen vast. In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin is de beoordelingstermijn voor papers en voor afsluitende tentamens waarvan minimaal de helft van het eindcijfer wordt bepaald door open vragen niet langer dan 15 werkdagen en voor scripties en eindopdrachten niet langer dan 20 werkdagen. De examinerator draagt direct hierna zorg voor registratie van de beoordeling en draagt tevens zorg voor onverwijld bekendmaking van de beoordeling aan de student, met inachtneming van de geldende normen van vertrouwelijkheid.

2. De examinerator stelt zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval op dezelfde dag van het afnemen van een mondeling tentamen, de uitslag vast en maakt deze bekend aan de student. De derde volzin van het eerste lid is van toepassing.
3. Ten aanzien van een op andere wijze dan mondeling of schriftelijk af te leggen tentamen bepaalt de examencommissie vooraf op welke wijze en binnen welke termijn de student in kennis wordt gesteld van de uitslag.
4. Bij de uitslag van een tentamen wordt de student gewezen op het inzage- en nabesprekingsrecht als bedoeld in de artikelen 4.9 en 4.10, alsmede op zijn beroepsmogelijkheid bij het college van beroep voor de examens.
5. Een student kan beroep aantekenen tegen de wijze waarop de uitslag tot stand is gekomen bij het college van beroep voor de examens binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van de uitslag. Ook kan een verzoek tot herbeoordeling worden ingediend bij de Examinerator. Een verzoek tot herbeoordeling schort de termijn voor het indienen van een beroepsschrift niet op.

Artikel 4.5 Herkansing

1. Tot het afleggen van tentamens van de opleiding wordt tweemaal per studiejaar de gelegenheid gegeven.
2. Lid 1 is niet van toepassing op het herkansen van een onvoldoende voor een stage of een scriptie. In de desbetreffende stagehandleiding of afstudeerregeling zijn de herkansingsmogelijkheden vermeld.
3. In geval van een herkansing geldt de laatste beoordeling. Een student wordt beoordeeld zodra is vastgesteld dat hij bij het hertentamen aanwezig is geweest.
4. De herkansing voor een tentamen vindt niet plaats binnen 10 werkdagen na de bekendmaking van de uitslag van het te herkansen tentamen.

Artikel 4.6 Cijfers

1. Cijfers worden gegeven op een schaal van 1 tot en met 10.
2. Eindcijfers worden uitgedrukt in hele of halve cijfers.
3. In afwijking op het voorgaande lid wordt het cijfer 5.5 niet gegeven. Een beoordeling tussen 5 en 6 wordt afgerond: 5,01 tot en met 5,49 naar beneden (5,0) en 5,50 tot en met 5,99 naar boven (6,0)

Artikel 4.7 Vrijstelling

1. De examencommissie kan op schriftelijk verzoek van een student vrijstelling verlenen voor het afleggen van een of meer tentamens, indien de student:
 - a) hetzij een qua inhoud en niveau overeenkomstig onderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid;
 - b) hetzij aantoonbaar door werk- en/of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken op het desbetreffende onderdeel.
2. De Masterthese/ het onderzoeksproject zijn van deze vrijstellingsmogelijkheid uitgezonderd.
3. De examencommissie beslist binnen twintig werkdagen na ontvangst van het verzoek.

Artikel 4.8 Geldigheidsduur resultaten

1. De geldigheidsduur van behaalde tentamens en vrijstellingen voor tentamens is beperkt tot zes jaar, tenzij in deel B anders is bepaald.
2. De geldigheidsduur van een deeltentamen is beperkt tot het studiejaar waarin het is afgelegd, of tot het einde van het betreffende vak, zoals in deel B voor de desbetreffende onderwijseenheid is bepaald.
3. De examencommissie kan de beperkte geldigheidsduur van een tentamen of vrijstelling verlengen, indien een student daarom gemotiveerd verzoekt. De examencommissie kan besluiten de verlenging van de geldigheid slechts toe te staan nadat de verzoeker een aanvullend tentamen van de desbetreffende stof met goed gevolg heeft afgelegd.

Artikel 4.9 Inzagerecht

1. Gedurende ten minste twintig werkdagen na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeelde werk, de daarin gestelde vragen en opdrachten, alsmede de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
2. De examencommissie kan bepalen dat de in het eerste lid bedoelde inzage of kennisneming geschiedt op een bepaalde plaats en een bepaald tijdstip. De in de vorige volzin bedoelde plaats en tijd worden bij het tentamen en op de website van de faculteit bekendgemaakt.

3. Indien de student buiten zijn schuld verhinderd was op de in het tweede lid bedoelde plaats en tijdstip te verschijnen, wordt hem een alternatieve mogelijkheid geboden.
4. Indien een student voornemens is beroep aan te tekenen tegen de wijze waarop zijn werk is beoordeeld, kan hem op zijn verzoek een kopie van zijn beoordeelde werk worden verstrekt.

Artikel 4.10 Nabespreking

1. Indien een collectieve nabespreking is georganiseerd, vindt individuele nabespreking eerst plaats indien de student bij de collectieve bespreking aanwezig is geweest of wanneer hem niet kan worden verweten niet bij de collectieve bespreking aanwezig te zijn geweest.
2. De student die voldoet aan het vereiste in lid 1, kan aan de desbetreffende examinator om een individuele nabespreking verzoeken. De nabespreking geschiedt op een door de examinator te bepalen plaats en tijdstip.

Artikel 4.11 Masterexamen

1. De examencommissie stelt de uitslag en de datum van afstuderen vast, indien zij heeft vastgesteld dat de student de tot de opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg heeft afgelegd.
2. Een getuigschrift kan slechts worden uitgereikt, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat de student aan alle procedurele vereisten heeft voldaan, waaronder de betaling van het collegegeld.

Artikel 4.12 Getuigschrift en verklaring

1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Het model van het getuigschrift is vastgesteld door het college van bestuur. Aan het getuigschrift voegt de examencommissie een diplomasupplement toe dat inzicht verschaft in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding. Het diplomasupplement is gesteld in het Nederlands en/of in het Engels en voldoet aan het Europese format.
2. Degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in het eerste lid kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd, met daarbij vermeld welke onderwijseenheden dit betrof, het aantal EC dat daarmee is verkregen en wanneer de tentamens zijn behaald.
3. De student kan onder opgave van redenen de examencommissie verzoeken nog niet over te gaan tot uitreiking van het getuigschrift, tenzij hij het verzoek tot afgifte zelf heeft ingediend.

Artikel 4.13 Fraude en plagiaat

1. Het bepaalde in de *Regels en Richtlijnen examencommissie* is onverkort van toepassing.
2. Bij de detectie van plagiaat in teksten kan gebruik worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geeft de student impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database van het betreffende detectieprogramma.

5. Studiebegeleiding en studievoortgang

Artikel 5.1 Studievoortgangsadministratie en studiebegeleiding

1. Het faculteitsbestuur van de faculteit is verantwoordelijk voor een goede registratie van de studieresultaten van de studenten in SAP/SLcM. Iedere student heeft na de registratie van de beoordeling van een examenonderdeel via SAP/SLcM inzage in de uitslag van dat onderdeel en beschikt via VUnet tevens over een overzicht van de behaalde resultaten.
2. Ingeschreven studenten kunnen aanspraak maken op studiebegeleiding. De vormen van studiebegeleiding worden vermeld in deel B.

Artikel 5.2 Aanpassingen ten behoeve van een student met een functiebeperking

1. Een student met een functiebeperking kan op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek, in te dienen bij de studieadviseur, in aanmerking komen voor aanpassingen in het onderwijs, de practica en tentamens. Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op hun individuele functiebeperking afgestemd, maar mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een vak of een tentamen niet wijzigen. In alle gevallen zal de student moeten voldoen aan de eindtermen van de opleiding.
2. Het in het eerste lid bedoelde verzoek wordt vergezeld van een aanbeveling van een studentendecaan. De aanbeveling is niet ouder dan twaalf weken en is mede gebaseerd op

- een recente verklaring van een arts of psycholoog. In geval van een chronische aandoening volstaat een eenmalig verzoek.
3. Over verzoeken over aanpassingen van onderwijsorganisatie en -logistiek, beslist het faculteitsbestuur of namens deze de onderwijsdirecteur dan wel opleidingsdirecteur. Over verzoeken voor aanpassingen die de tentaminering betreffen beslist de examencommissie.
 4. Indien positief op een in lid 1 bedoeld verzoek is beslist, maakt de student een afspraak met de studieadviseur om te bespreken hoe de voorzieningen worden vormgegeven.
 5. Een verzoek tot aanpassing wordt geweigerd indien toekenning ervan een buitenproportioneel beslag legt op de organisatie of de middelen van de faculteit of universiteit.
 6. Indien de beperking aanleiding geeft tot verlenging van de tentamentijd verstrekt de examencommissie een verklaring, waaruit het recht op die verlenging blijkt. Indien een beperking aanleiding is tot het treffen van andere voorzieningen, kan de studieadviseur de nodige maatregelen initiëren. Op deze verklaring staat vermeld op welke voorziening(en) betrokkene aanspraak kan maken.
 7. De verklaring zoals bedoeld in het zesde lid is ten hoogste één jaar geldig. Op aanbeveling van een studentendecaan kan de geldigheidsduur worden verlengd.

6. Hardheidsclausule

Artikel 6.1 Hardheidsclausule

In gevallen waarin de onderwijs- en examenregeling niet voorziet, en in gevallen waarin sprake is van onevenredige benadeling of onbillijkheid van overwegende aard, beslist het faculteitsbestuur waaronder de opleiding valt, tenzij het de bevoegdheid van de examencommissie betreft.

7. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 7.1 Wijziging en periodieke beoordeling deel A

1. Een wijziging van deel A van de onderwijs- en examenregeling wordt door het faculteitsbestuur vastgesteld na advies van de desbetreffende opleidingscommissie. Het advies wordt in afschrift verzonden aan het bevoegde medezeggenschapsorgaan.
2. Een wijziging van de onderwijs- en examenregeling behoeft de instemming van het bevoegde medezeggenschapsorgaan op de onderdelen die niet de onderwerpen van artikel 7.13, tweede lid onder a t/m g en v, alsmede het vierde lid WHW betreffen.
3. Een wijziging van de onderwijs- en examenregeling kan slechts betrekking hebben op een lopend studiejaar, indien de belangen van de studenten daardoor aantoonbaar niet worden geschaad.

Artikel 7.2 Overgangsbepalingen

In afwijking van de vigerende onderwijs- en examenregeling gelden voor de studenten die met de opleiding zijn begonnen onder een eerdere onderwijs- en examenregeling overgangsbepalingen; Deze worden beschreven in deel B

Artikel 7.3 Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, alsmede van elke wijziging daarvan.
2. De onderwijs- en examenregeling wordt geplaatst op de website van de faculteit en wordt geacht te zijn opgenomen in de studiegids.

Artikel 7.4 Inwerkingtreding

Deel A van deze regeling treedt in werking met ingang van 31 augustus 2015.

Aldus vastgesteld door het faculteitsbestuur van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen op

Advies opleidingscommissies,
Pedagogische wetenschappen, d.d.28 mei 2015
Psychologie, d.d. 25 mei 2015
Bewegingswetenschappen, d.d. 3 juni 2015
Universitaire Lerarenopleiding, d.d. 8 juni 2015
Master Teaching and Learning in Higher Education, d.d.18 juni 2015

Advies examencommissies,
Pedagogische wetenschappen, d.d. 2 juni 2015
Psychologie, d.d. 2 juni 2015
Bewegingswetenschappen, d.d.21 mei 2015
Universitaire Lerarenopleiding, d.d.19 juni 2015
Master Teaching and Learning in Higher Education, d.d. 12 mei 2015

Instemming bevoegd medezeggenschapsorgaan, d.d. 23 juni 2015

Vastgesteld door het faculteitsbestuur op

Deel B: opleidingsspecifiek deel

1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Dit artikel is niet van toepassing op deel B.

Artikel 1.2 Gegevens opleiding

1. De opleiding Master Pedagogische wetenschappen CROHOnummer 66607 wordt in voltijdse vorm verzorgd, en in het Nederlands uitgevoerd.
2. De opleiding heeft een omvang van 60 EC.
3. Een onderwijseenheid omvat 6 EC of een veelvoud daarvan.

Artikel 1.3 Instroommoment

De opleiding wordt alleen aangeboden met ingang van het eerste semester van een studiejaar (1 september). Voor dit instroommoment geldt dat er sprake is van een studeerbaar onderwijsprogramma dat in de nominale duur volledig afgerond kan worden.

2. Doelstellingen en eindtermen van de opleiding.

Artikel 2.1 Doelstelling opleiding

Met de opleiding wordt beoogd zodanig kennis, vaardigheden en inzicht bij te brengen op een bepaald gebied van de pedagogische wetenschappen dat de afgestudeerde in aanmerking komt voor een functie op de arbeidsmarkt op masterniveau en voor alle relevante vervolgoopleidingen.

Artikel 2.2 Eindtermen

De eindtermen van de opleiding staan beschreven in bijlage II.

3. Nadere toelatingseisen

Artikel 3.1 Toelatingseisen

De toelatingseisen tot de masteropleiding staan beschreven in bijlage IV.

Artikel 3.2 Schakel-/premasterprogramma

1. Degene die over een bachelorgraad beschikt in een vakgebied dat in voldoende mate overeenkomt met het vakgebied van de masteropleiding, kan toelating verzoeken tot de premasteropleiding.
2. De premasteropleiding telt 45 EC en bestaat uit de volgende onderwijseenheden:
 - Methodologie 1
 - Statistiek 1
 - Statistiek 2
 - Methodologie 2 voor PMC
 - PMC-these
 - *Keuze: Richting Orthopedagogiek:* Risicotaxatie en één van drie vakken (Gehandicaptenzorg, Jeugdzorg of Speciaal Onderwijs).
 - *Keuze: Onderwijspedagogiek:* Curriculumstudies en één van twee vakken (Levensbeschouwing in Onderwijs of Onderwijskunde: Longitudinaal Perspectief)
 - *Keuze: Theoretische pedagogiek:* Ideals in Education en één van twee vakken (Levensbeschouwing in Onderwijs of Onderwijskunde: Longitudinaal Perspectief)
3. Een bewijs van een met goed gevolg afgeronde premasteropleiding geldt als bewijs van toelating tot de daarin vermelde masteropleiding in het aansluitende studiejaar.

Artikel 3.3 Beperkte opleidingscapaciteit

Er is geen beperkte opleidingscapaciteit.

Artikel 3.4 Uiterste termijn aanmelding

Een gegadigde dient via Studielink een verzoek in te worden toegelaten tot de opleiding voor 1 juni.

Artikel 3.5 Taaleisen Nederlands bij Nederlandstalige masteropleidingen

De student die zijn vooropleiding niet in een Nederlandstalig land heeft genoten, toont aan dat hij het Nederlands voldoende beheerst om het wetenschappelijk onderwijs met succes te kunnen volgen. Aan de eis kan worden voldaan door het met goed gevolg afleggen van één van de volgende examens:

- het staatsexamen Nederlands Tweede Taal, examen II (NT2 II);
- CNaVT (Certificaat Nederlands als Vreemde Taal) examens PAT and PTHO;
- door de VU/UvA aangewezen buitenlandse examens, waarvan Nederlands deel uitmaakte.

Artikel 3.6 Vrij programma

1. De student heeft de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, een eigen onderwijsprogramma samen te stellen dat afwijkt van de door de opleiding voorgeschreven onderwijsprogramma's.
2. De samenstelling van een dergelijk programma behoeft de voorafgaande goedkeuring van de examencommissie die daarvoor het meest in aanmerking komt.
3. Het vrije programma wordt door de student samengesteld uit de onderwijseenheden die door de Vrije Universiteit worden verzorgd en heeft ten minste de omvang, breedte en diepgang van een reguliere masteropleiding.
4. Om in aanmerking te komen voor de mastergraad dient in ieder geval voldaan te zijn aan de volgende voorwaarden: tenminste de stage en de M-these uit het reguliere programma moeten opgenomen zijn in het vrije programma.

4. Opbouw van het curriculum**Artikel 4.1 t/m 4.4 Samenstelling opleiding**

1. De opleiding bestaat uit twee trajecten. De student kiest één van deze twee trajecten. De verantwoordelijke examencommissie is de Examencommissie Pedagogische wetenschappen.

De opleiding omvat de volgende mastertrajecten (zie de studiegids voor aanvullende informatie):

Mastertraject Onderwijspedagogiek en Theoretische pedagogiek	60 EC
Morele en Levensbeschouwelijke Opvoeding	6
Onderwijs en Sociaal-Culturele Verschillen tussen Leerlingen	6
Onderzoek naar Onderwijs en Opvoeding: Vernieuwing en Legitimering	6
Ontwikkeling, Onderwijzen en Leren van Leerlingen	6
<i>Keuze uit twee richtingen:</i>	
- <i>Richting Onderwijspedagogiek:</i>	
o M-these Onderwijspedagogiek	18
o Stage Onderwijspedagogiek	18
- <i>Richting Theoretische pedagogiek:</i>	
o M-these Theoretische Pedagogiek	18
o Stage Theoretische Pedagogiek	18

Mastertraject Orthopedagogiek	60 EC
Adaptieve en Maladaptieve Ontwikkelingen op Individueel en Gezinsniveau	6
Integratie Klinische en Wetenschappelijke Praktijk	6
M-these Orthopedagogiek	18
Problematische Cognitieve Processen: Ontwikkeling en Interventie	6
<i>Masterclasses: Keuze van één uit onderstaande vier vakken:</i>	
- Aspecten van Kinderbeschermingsmaatregelen	6
- Leren en Schools Presteren: Neurocognitieve en Sociale Voorwaarden	6
- Geweld in het Gezin Intensieve Variant	6
- Stress, Gehechtheid en Psychopathologie	6
<i>Keuze van een uit onderstaande stages:</i>	
- Onderzoeksstage	18
- Stage: Klinisch Praktijkonderwijs	18

Artikel 4.5 Volgordelijkheid tentamens

Aan de tentamens en/of praktische oefeningen van de hierna te noemen onderdelen kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat het tentamen of de tentamens van de genoemde onderdelen is/zijn behaald:

Om te worden toegelaten tot Stage: Klinisch Praktijkonderwijs uit mastertraject Orthopedagogiek moet ten tenminste 6 EC 'diagnostische processen en modellen' afgerond zijn, conform de eisen basisregistratie orthopedagoog NVO of entreevoorwaarden GZ-opleiding; dit ter beoordeling van de examencommissie. Dit kan bijvoorbeeld M&D3: Psychodiagnostiek van Kinderen en Adolescenten, M&D3: Neuropsychologische Diagnostiek of Risicotaxatie uit de bacheloropleiding Pedagogische wetenschappen van de VU zijn.

Artikel 4.6 Deelname aan praktische oefening en werkgroepbijeenkomsten

Dit artikel is niet van toepassing op deze opleiding.

Artikel 4.7 Maximale vrijstelling

Er is geen maximum aan het aantal studiepunten dat voor vrijstelling in aanmerking komt. Echter, de stage en de M-these zijn uitgesloten voor vrijstelling.

Artikel 4.8 Geldigheidsduur resultaten

De geldigheidsduur van tentamens en vrijstellingen voor tentamens is beperkt, en wel als volgt:

- Het eindresultaat is zes jaar geldig
- Een deelresultaat is uitsluitend geldig in het studiejaar waarin het deelresultaat behaald is.

Artikel 4.9 Graad

Aan de student die het masterexamen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad Master of Science verleend. De verleende graad wordt op het getuigschrift vermeld. Ingeval het een gezamenlijke opleiding ('joint degree') betreft, wordt dat vermeld op het getuigschrift.

5. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 5.1 Wijziging en periodieke beoordeling deel B

1. Een wijziging van de onderwijs- en examenregeling van deel B wordt door het faculteitsbestuur vastgesteld na advies van de desbetreffende opleidingscommissie. Het advies wordt in afschrift verzonden aan het bevoegde medezeggenschapsorgaan.
2. Een wijziging van de onderwijs- en examenregeling behoeft de instemming van het bevoegde medezeggenschapsorgaan op de onderdelen die niet de onderwerpen van artikel 7.13, tweede lid onder a t/m g en v, alsmede het vierde lid WHW betreffen en de toelatingseisen tot de masteropleiding.
3. Een wijziging van de onderwijs- en examenregeling kan slechts betrekking hebben op een lopend studiejaar, indien de belangen van de studenten daardoor niet aantoonbaar worden geschaad.

Artikel 5.2 Overgangsbepalingen

In afwijking van de vigerende onderwijs- en examenregeling gelden voor de studenten die met de opleiding zijn begonnen onder een eerdere onderwijs- en examenregeling de volgende overgangsbepaling: Indien een vak uit het verplichte studieprogramma is vervallen, wordt na het laatste onderwijs in dit vak nog tweemaal de gelegenheid geboden het tentamen van dit vak af te leggen in het direct daaropvolgende academisch jaar. Er zijn in het huidige academisch jaar geen vakken waar een overgangsregeling voor geldt.

Artikel 5.3 Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, alsmede van elke wijziging daarvan.
2. De onderwijs- en examenregeling wordt geplaatst op de website van de faculteit en wordt geacht te zijn opgenomen in de studiegids.

Artikel 5.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 31 augustus 2015

Aldus vastgesteld door het faculteitsbestuur van de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen op

Advies opleidingscommissie, Pedagogische wetenschappen, d.d. 26 mei 2015

Advies examencommissie Pedagogische wetenschappen, d.d. 2 juni 2015

Instemming bevoegd medezeggenschapsorgaan, d.d. 23 juni 2015

Vastgesteld door het faculteitsbestuur op

Bijlage I

Overzicht artikelen waarvan in de WHW is bepaald dat deze in de OER moeten worden opgenomen

Deel A

art. 1.1	7.13 lid 1 WHW
art. 2.1	7.13 lid 2 sub w
art. 3.2	7.13 lid 2 sub e
art. 4.2	7.13 lid 2 sub h en l
art. 4.3	7.13 lid 2 sub n
art. 4.4	7.13 lid 2 sub o
art. 4.5	7.13 lid 2 sub j, h
art. 4.7	7.13 lid 2 sub r
art. 4.8	7.13 lid 2 sub k
art. 4.9	7.13 lid 2 sub p
art. 4.10	7.13 lid 2 sub q
art. 4.11	7.13 lid 2 sub a
art. 5.1	7.13 lid 2 sub u
art. 5.2	7.13 lid 2 sub m

Deel B

art. 1.2	7.13 lid 2 sub i
art. 2.1	7.13 lid 1 sub b, c
art. 2.2	7.13 lid 2 sub c
art. 3.1	7.25 lid 4
art. 4.1	7.13 lid 2 sub a
art. 4.2	7.13 lid 2 sub e, h, j, l,
art. 4.3	7.13 lid 2 sub t
art. 4.4	7.13 lid 2 sub e, h, j, l,
art. 4.5	7.13 lid 2 sub s
art. 4.6	7.13 lid 2 sub d
art. 4.8	7.13 lid 2 sub k

Bijlage II

Eindtermen van de opleiding

De algemene doelstelling is geoperationaliseerd in (onderstaande) algemene eindtermen en afstudeerrichtingspecifieke eindtermen. De formulering van de eindtermen is zoveel mogelijk gebaseerd op de Dublindescriptoren zoals die zijn geformuleerd voor masteropleidingen.

Algemene eindtermen van de opleiding Masteropleiding Pedagogische wetenschappen

1. Kennis van en inzicht in veelgebruikte theorieën en daarmee samenhangend empirisch en theoretisch onderzoek in de pedagogische wetenschappen, afkomstig uit de pedagogische wetenschappen en aanpalende wetenschappen zoals psychologie, sociologie, filosofie en neurowetenschappen, en het vermogen om ten behoeve van specifieke vraagstukken verschillende theorieën en onderzoeken met elkaar in verband te brengen.
2. Kennis van en inzicht in de wetenschapstheoretische en methodologische grondslagen van de maatschappij- en gedragswetenschappen en de pedagogische wetenschappen in het bijzonder.
3. Kennis van en inzicht in methoden en technieken van maatschappij- en gedragswetenschappelijk onderzoek.
4. Bekwaamheid in het kiezen van geschikte methoden en technieken bij pedagogische probleemstellingen en het opzetten en uitvoeren van pedagogisch onderzoek.
5. Beschikken over een academische attitude met betrekking tot het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek, wat inhoudt dat zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, verifieerbaarheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid worden nagestreefd en ethische richtlijnen worden gevolgd.
6. Beschikken over de vaardigheden en de attitude om vakinhoudelijke ontwikkelingen in de kennis over en praktijk van onderwijs, jeugdzorg, gehandicaptenzorg, jeugdbescherming of gezinsopvoeding te volgen en op basis van kennis, kritisch redeneren en discussie aan die ontwikkelingen bij te dragen.
7. Beschikken over de vaardigheden en attitude om bij het uitoefenen van functies binnen het pedagogische werkveld verbanden te leggen tussen wetenschappelijke theorie, kennis en methoden, de beroepspraktijk en de maatschappelijke context, om kritisch te reflecteren op en te debatteren over deze verbanden, en uit die reflectie implicaties te trekken voor praktijk en wetenschap.
8. Bekwaamheid in het helder en bondig schriftelijk en mondeling presenteren van probleemstellingen, theoretische achtergronden, hypothesen, methoden, resultaten, conclusies en discussiepunten van pedagogisch onderzoek en om feedback op deze presentatie te gebruiken ter verbetering.
9. Bekwaamheid in het beoordelen van de kwaliteit van opvoeding, onderwijs en hulpverlening op basis van wetenschappelijke inzichten en in het construeren van voorstellen met het oog op verbetering van deze kwaliteit.
10. Beschikken over de analytische, reflectieve, kritische en planningsvaardigheden voor een vervolgstudie met een grotendeels zelfsturend of autonoom karakter (zoals voor Orthopedagoog-Generalist, promotietrajecten).

Daarnaast heeft de afstudeerrichting Orthopedagogiek nog één specifieke eindterm:

11. Aanvankelijke bekwaamheid in het uitvoeren van begeleiding en hulpverlening. Dit impliceert het analyseren, diagnosticeren en aan de hand van planmatig handelen beïnvloeden van problematische of ongewenste opvoedings- en onderwijssituaties en opvoedings- of onderwijsleerproblemen.

Bijlage III

Begeleiding en beoordeling bij masterthese en stage

Masterthese

Iedere student heeft bij de begeleiding van zijn of haar masterthese recht op twintig uur begeleidingstijd van de begeleidend docent. Hieronder wordt alle tijd verstaan die de begeleidend docent aan de betreffende student besteedt, zowel contacttijd met de student als tijd die wordt besteed aan het lezen en beoordelen van (delen van) de masterthese. Binnen deze twintig uur begeleidingstijd heeft de student recht op het inleveren van twee conceptversies en een eindversie van (delen van) de masterthese. Op deze concepten ontvangt de student feedback van de begeleidend docent. In hoeverre deeltteksten dan wel de masterthese als geheel worden / wordt ingeleverd, betreft een afspraak tussen de student en de begeleidend docent.

Indien de student met deze hoeveelheid begeleiding niet in staat is gebleken om tot een eindproduct te komen van voldoende kwaliteit en de begeleidend docent en tweede beoordelaar gezamenlijk van mening zijn dat dit niet binnen een redelijke termijn kan worden bereikt, wordt een onvoldoende geregistreerd voor de masterthese. (Indien de eerste en tweede beoordelaar niet tot een overeenkomstige beoordeling kunnen komen, wordt een onafhankelijke derde beoordelaar gevraagd de these te beoordelen. Deze derde beoordeling is doorslaggevend voor het eindcijfer.) De student ontvangt dan nogmaals feedback op de masterthese en een uitleg van de (negatieve) beoordeling. Daarna krijgt de student nog twee weken om een verbeterde versie van de masterthese in te leveren. In die periode ontvangt de student geen begeleiding meer. Is de these na deze periode nog steeds van onvoldoende kwaliteit, dan is de onvoldoende definitief.

Een student kan beroep aantekenen tegen de wijze waarop de uitslag tot stand is gekomen bij het college van beroep voor de examens binnen een termijn van zes weken na bekendmaking van de uitslag. Ook kan een verzoek tot herbeoordeling worden ingediend bij de Examinator. Een verzoek tot herbeoordeling schort de termijn voor het indienen van een beroepschrift niet op.

Indien de student gebruik maakt van een herkansing, dient dit bij een andere begeleidend docent en met een nieuw onderwerp te geschieden, tenzij de begeleidend docent aangeeft de student nogmaals te willen begeleiden bij de nieuwe masterthese.

Stage

Iedere student heeft bij de begeleiding van zijn of haar stage recht op begeleidingstijd van de stagebegeleider(s). Dit omvat tijd die de begeleider op de werkplek en supervisor van de VU gezamenlijk aan de betreffende student besteden, zowel contacttijd met de student als tijd die wordt besteed aan het lezen en beoordelen van (delen van) het stageverslag.

Indien de stagebegeleider en supervisor van mening zijn dat de student onvoldoende presteert, dient de stagebegeleider dit zo snel mogelijk aan te geven en in ieder geval bij de tussentijdse evaluatie halverwege de stage de student te informeren over een mogelijk onvoldoende eindresultaat. De tussentijdse evaluatie wordt ook besproken met de supervisor van de VU. Indien aan het einde van de stage de stagebegeleider van mening is dat de student nog steeds onvoldoende presteert en de supervisor van de VU dit oordeel deelt, wordt een onvoldoende geregistreerd voor de stage, of kan in het geval van bijzondere omstandigheden de stage worden verlengd. De student heeft het recht beroep aan te tekenen bij de examencommissie tegen de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen.

Indien de student gebruik maakt van een herkansing, dient dit bij een andere stage-instelling (of bij een interne stage bij een andere stagebegeleider) te geschieden.

Bijlage IV

Toelatingseisen Masteropleiding Pedagogische wetenschappen 2015/16

Studenten met een nog niet afgeronde bacheloropleiding worden niet toegelaten tot de masteropleiding, tenzij de hardheidsclausule van toepassing is (zie website FPP).

Voor studenten met een bachelordiploma Pedagogische wetenschappen of Pedagogiek gelden geen aanvullende eisen voor de specifieke afstudeerrichtingen. Studenten met een ander bachelordiploma dienen de deficiënties weggewerkt te hebben voordat zij met hun masteropleiding kunnen starten.

De volgende ingangseisen gelden voor de diverse afstudeerrichtingen:

Studenten met een diploma Bachelor Pedagogische wetenschappen / Pedagogiek:
Hiervoor gelden geen aanvullende toegangseisen.

Studenten met een andere Bachelordiploma of een Masterdiploma:

- Mastertraject Onderwijspedagogiek en Theoretische pedagogiek:
 - o Bachelor Psychologie, Sociale wetenschappen, Wijsbegeerte, of Godgeleerdheid, *plus*:
 - minor op het gebied van de pedagogische wetenschappen (30 EC) *of*
 - minor op het gebied van de klinische psychologie, klinische (en cognitieve) neuropsychologie of kinder- en jeugdpsychologie (30 EC) binnen een bacheloropleiding Psychologie.
- Mastertraject Orthopedagogiek:
 - o Bachelor Psychologie of Sociale wetenschappen, *plus*:
 - minor op het gebied van de pedagogische wetenschappen (30 EC) en minimaal 6 EC 'diagnostische processen en modellen'¹⁾ *of*
 - minor op het gebied van de klinische psychologie, klinische (en cognitieve) neuropsychologie of kinder- en jeugdpsychologie (30 EC) binnen een bacheloropleiding Psychologie en minimaal 6 EC 'diagnostische processen en modellen' .

Studenten met een HBO-diploma:

Alle mastertrajecten: Premasterclass Pedagogische wetenschappen van de faculteit, met keuzevakken voorbereidend op de gekozen richting ²⁾, in combinatie met een HBO-bachelordiploma van een aan pedagogiek verwante opleiding.

Studenten met een nog niet afgeronde opleiding Pedagogische wetenschappen / Pedagogiek:
worden niet toegelaten tot de Masteropleiding Psychologie aan de VU.

¹⁾ Dit kan bijvoorbeeld M&D3: Psychodiagnostiek van Kinderen en Adolescenten, M&D3: Neuropsychologische Diagnostiek of Risicotaxatie uit de bacheloropleiding Pedagogische wetenschappen van de VU zijn

²⁾ dan wel een equivalent hiervan; dit ter beoordeling van de examencommissie